ساختار دولت و ساختار اجرائی آن در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران

بسم الله الرحمن الرحيم

مقدمه

- تعريف قانون
- قاعده حقوقي
- قانون اساسي
- طريقه وضع قانون اساسي
- تفاوت قانون اساسي با قوانين عادي
- تعريف دولت

فهرست عناوین مورد بحث

الف) قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران

- نهاد رهبری
- قوه مقننه
- قوه مجریه
- قوه قضائیه

ب)شوراهای ومجامع تخصصی در قانون اساسی

- شورای موقت رهبری
- شورای نگهبان
- مجمع تشخیص مصلحت نظام
- شورای نظارت بر سازمان صدا وسیما
- شورای عالی امنیت ملی
- شورای باز نگری در قانون اساسی

قوای حاکم در جمهوری اسلامی ایران

- نهاد رهبری
- قوه مجریه
- قوه مقننه
- قوه قضائیه

نـهاد رهبری

- ولایت مطلقه فقیه(ا-57 ق ا)
- تعیین رهبر(ا-107ق ا)
- وظایف واختیارات خبرگان رهبري(ا-108ق ا)
- شرایط و صفات رهبر(ا-109ق ا)
- وظایف و اختیارات رهبر(ا-110ق ا)
- دارائي رهبر(ا-142ق ا)

قوه مجريه

قوه اي است كه حكومت و اداره امور كشور را بعهده دارد.جز قانونگزاري و دادرسي،باقي شئون مربوط به اداره يک كشور ناشي از قوه مجريه است.

در كشور ما اداره امور عمومي و اعمال قوه مجريه به جز اموري كه مستقيما زير نظر مقام رهبري(فرماندهي نيروهاي مسلح...)توسط رئيس جمهور،هيئت وزيران و وزراءصورت مي گيرد كه اصطلاحا به اين مقامات اركان قوه مجريه مي گويند.

وظایف واختیارات قوه مجریه

- تمرکز درآمدهای دولت در حسابهای خزانه داری کشور(اصل53)
- تهیه لوایح قانونی وتقدیم به مجلس(اصل74)
- مسئولیت اجرای قانون اساسی (اصل113)
- وظایف مذکور در سوگند نامه ریاست جمهوری(اصل121)
- امضاء مصوبات مجلس یا نتایج همه پرسی(اصل123)
- تصدی امور برنامه وبودجه وامور استخدامی کشور(اصل126)
- تعیین سفرای ایران در خارج از کشور(اصل128)
- اعطاي نشانهاي دولتي(اصل 129)

وظایف واختیارات قوه مجریه

- ریاست هیئت وزیران(اصل134)
- انتخاب وعزل وزیران(اصل133)
- وضع تصویبنامه وآئین نامه(اصل138)
- صلح دعاوی وارجاع به داوری(اصل139)
- اعطاء پناهندگی سیاسی(اصل155)
- تعیین وانتصاب مدیران ارشد اجرایی کشور
- تایید قرار دادهای بین المللی(اصل125)
- انتخاب معاونان و معاون اول رئیس جمهور (اصل124)
- رسیدگی به دارائی رئیس جمهور ومعاونان و وزیران(اصل142)
- ممنوعیت بیش از دو شغل دولتی(اصل141)

شرایط انتخاب وعزل واستعفای وفوت وغیبت رئیس جمهور

- مدت دوره ریاست جمهوری(اصل114)
- شرایط رئیس جمهور(اصل115)
- میزان آراء جهت انتخاب رئیس جمهور(اصل117)
- زمان انتخابات ریاست جمهوری(اصل119)
- عزل رئیس جمهور(بند2 اصل89 وبند10 اصل110)
- استعفای رئیس جمهور(اصل130)
- فوت وغیبت بیش از دو ماه رئیس جمهور(اصل 131)

قوه مقننه

- اعمال قوه مقننه (ا-58 ق ا)
- اعمال قوه مقننه با مراجعه به آراء عمومی(اصل59)
- مجلس شوراي اسلامي(ا-62ق ا)
- مدت دوره نمايندگي(ا-63ق ا)
- تعداد نمايندگان (ا-64ق ا)
- رسميت جلسات (ا-65ق ا)
- شركت رئيس جمهور و وزراء در جلسات مجلس(ا-70ق ا)
- مذاكرات علني و غير علني مجلس(ا-69ق ا)
- حيطه قانونگذاري مجلس(ا-71ق ا)
- شرط قانونگذاري مجلس(ا-72ق ا)

وظایف واختیارات قوه مقننه

- وضع قانون
- تفسیر قوانین(ا-73ق ا)
- طرح و لایحه(ا-74ق ا)
- حق تحقیق و تفحص مجلس در تمام امور کشور(ا-76ق ا)
- تصویب قراردادهاي بین المللي(ا-77ق ا)
- تصویب تغییر جزئی خطوط مرزي(ا-78ق ا)
- ممنوعیت حکومت نظامي(ا-79ق ا)
- استقراض داخلي و خارجي(ا-80ق ا)
- ممنوعیت دادن امتیازاقتصادي به بیگانگان(ا-81ق ا)
- ممنوعیت استخدام بیگانگان(ا-82ق ا)

وظایف واختیارات قوه مقننه

- ممنوعیت انتقال نفایس ملي به غیر دولت(ا-83ق ا)
- مسئولیت و حق اظهارنظر نماینده مجلس(ا-84ق ا)
- آزادي کامل نماینده در اظهار نظر(ا-86ق ا)
- راي اعتماد مجلس به دولت(ا-87ق ا)
- سئوال نمایندگان از رئیس جمهورو وزیران(ا-88ق ا)
- استیضاح وزیران(ا-89ق ا)
- رسیدگي به شکایات مردم از طرز کار قواي سه گانه(ا-90ق ا)

قوه قضائیه

- اعمال قوه قضائیه(ا- 61 ق ا)
- وظایف قوه قضائیه(ا-156ق ا)
- شرایط انتصاب رئیس قوه قضائیه(ا-157ق ا)
- وظایف رئیس قوه قضائیه(ا-158ق ا)
- مرجع رسیدگي تظلمات و شکایات(ا-159ق ا)
- تعیین و مسئولیت وزیر دادگستري(ا-160ق ا)
- مسئولیت اجراي صحیح قوانین در محاکم(ا-161ق ا)
- شرایط انتصاب رئیس دیوانعالي ودادستان کل کشور(ا-162ق ا)

- علني بودن محاكمات(ا-165ق ا)
- مستدل بودن احكام دادگاهها(ا-166ق ا)
- ممنوعيت قاضي در امتناع نمودن از صدور حكم(ا-167ق ا)
- رسيدگي به جرايم سياسي و مطبوعاتي(ا-168ق ا)
- ممنوعيت عطف بماسبق شدن قوانين(ا-169ق ا)
- بي اعتبار بودن مقررات دولتي مخالف اسلام(ا-170ق ا)
- اعاده حيثيت از متهم در صورت تقصير يا اشتباه قاضي(ا-171ق ا)
- دادگاههاي نظامي(ا-172ق ا)
- ديوان عدالت اداري(ا-173ق ا)
- سازمان بازرسي كل كشور(ا-174ق ا)

- علني بودن محاكمات(ا-165ق ا)
- مستدل بودن احكام دادگاهها(ا-166ق ا)
- ممنوعيت قاضي در امتناع نمودن از صدور حكم(ا-167ق ا)
- رسيدگي به جرايم سياسي و مطبوعاتي(ا-168ق ا)
- ممنوعيت عطف بماسبق شدن قوانين(ا-169ق ا)
- بي اعتبار بودن مقررات دولتي مخالف اسلام(ا-170ق ا)
- اعاده حيثيت از متهم در صورت تقصير يا اشتباه قاضي(ا-171ق ا)
- دادگاههاي نظامي(ا-172ق ا)
- ديوان عدالت اداري(ا-173ق ا)
- سازمان بازرسي كل كشور(ا-174ق ا)

شوراها ومجامع تخصصی در قانون اساسی

- شورای موقت رهبری
- شورای نگهبان
- مجمع تشخیص مصلحت نظام
- شورای نظارت بر سازمان صدا وسیما
- شورای عالی امنیت ملی
- شورای بازنگری در قانون اساسی

شورای موقت رهبری

- موارد تشکیل شورا
- ترکیب اعضاء شورا
- مدت شورا
- اعتبار مصوبات شورا
- وظایف شورا

شوراي نگهبان

- پاسداري از اسلام و قانون اساسي(ا-91ق ا)
- دوره و تركيب اعضاي شوراي نگهبان(ا-92ق ا)
- اعتبار مجلس شوراي اسلامي(ا-93ق ا)
- تاييد مصوبات مجلس شوراي اسلامي(ا-94ق ا)
- مهلت رسيدگي به مصوبات مجلس شوراي اسلامي(ا-95ق ا)
- وظيفه فقها و حقوقدانان شوراي نگهبان(ا-96ق ا)
- حضور شوراي نگهبان در مجلس جهت تسريع در كارها(ا-97ق ا)
- تفسير قانون اساسي(ا-98ق ا)
- نظارت بر انتخابات و همه پرسي ها(ا-99ق ا)

مجمع تشخيص مصلحت نظام (ا-112ق ا)

- تشخيص مصلحت در مواردي كه مصوبه مجلس شوراي اسلامي را شوراي نگهبان خلاف موازين شرع و قانون اساسي بداند و مجلس با در نظر مصلحت نظام نظر شوراي نگهبان را تامين نكند.
- مشاوره در اموريكه رهبر ارجاع ميدهد.
- تصويب مقررات با تاييد مقام رهبري
- تركيب اعضاء مجمع تشخيص مصلحت نظام

شورای نظارت بر سازمان صدا وسیما

- ترکیب اعضاءشورا
- وظایف شورا

شوراي عالي امنيت ملي(ا-176ق ا)

- وظيفه تعيين سياستهاي دفاعي-امنيتي كشور.
- وظيفه هماهنگ نمودن فعاليتهاي سياسي/اطلاعاتي/اجتماعي/فرهنگي واقتصادي در ارتباط با تدابير كلي دفاعي-امنيتي.
- وظيفه بهره گيري از امكانات مادي و معنوي كشور براي مقابله با تهديدهاي داخلي وخارجي.
- اعضاء شورا
- قابليت اجراي مصوبات شورا

باز نگري در قانون اساسي (ا-177ق ا)

- ترتيب بازنگري به صورت تتميم يااصلاح
- تركيب اعضاء شوراي بازنگري
- نحوه به قطعيت رسيدن مصوبات شوراي بازنگري

با آرزوی موفقیت